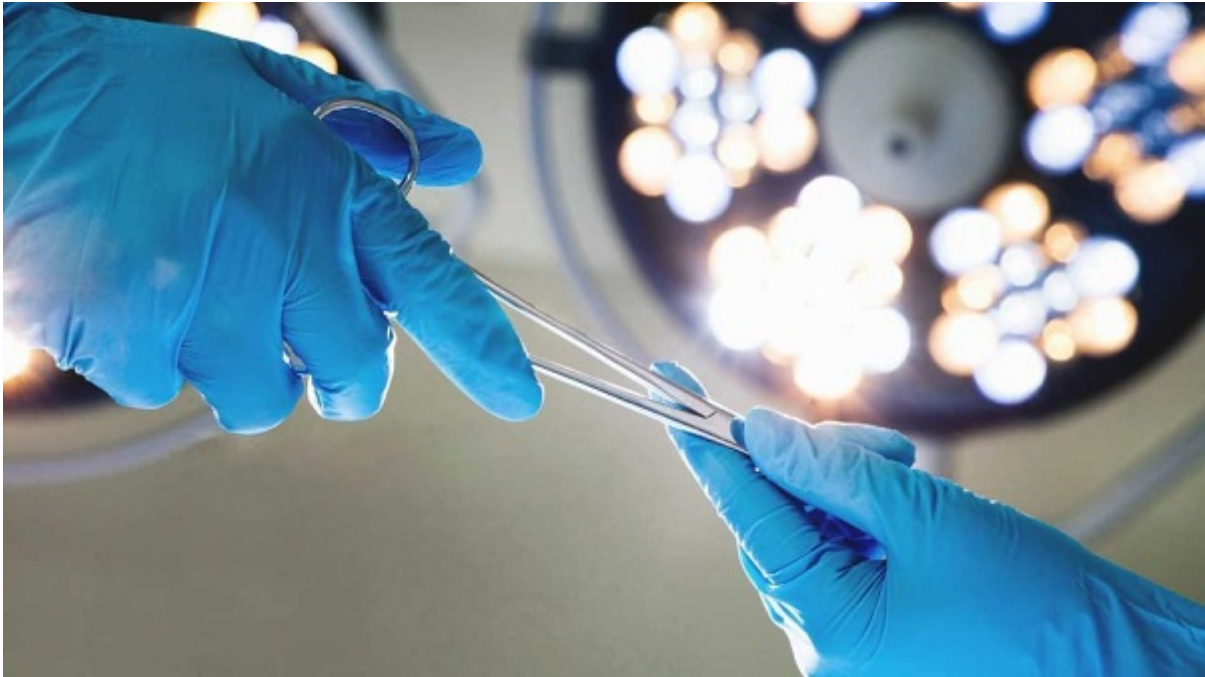

Το σώμα μέσα από τις αντιλήψεις της μετανεωτερικότητας (Νικόλαος Γιόφτσιος, Θεολόγος)

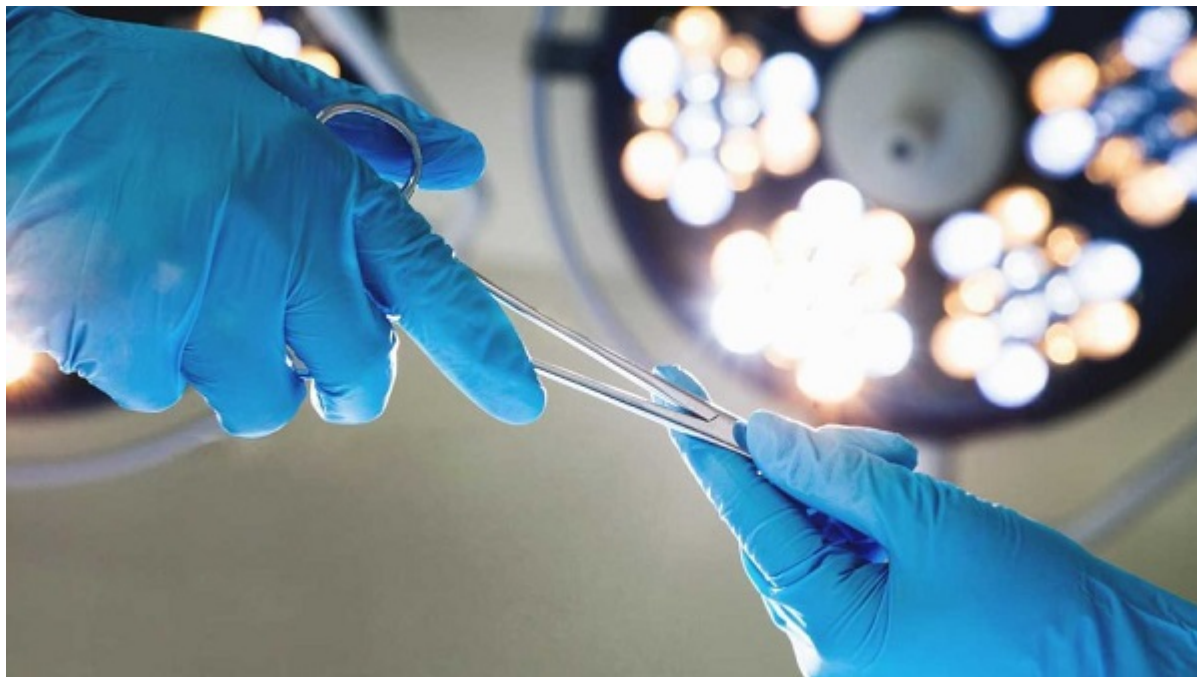
/ [Πεμπτουσία](#)

Το άτομο εμφανίζεται διαφορετικό στη μετανεωτερικότητα σε σχέση με την περίοδο και τις αντιλήψεις της νεωτερικότητας. Ο νεωτερικός άνθρωπος νοιάζεται για το σώμα σε αντίθεση με τον μεταμοντέρνο ο οποίος είναι ανοιχτός σε κάθε είδους ποικιλία και αλλαγή. Στα πλαίσια της μετανεωτερικότητας, οι άνθρωποι διανύουν μία κατάσταση αέναης κατασκευής και ανακατασκευής (Gergen, 1991).

Η μετανεωτερικότητα ενισχύει πολλούς επιστημονικούς λόγους, ειδικότητες και πρακτικές τα οποία έχουν ως στόχο την απόκτηση γνώσης σχετικά με τα ατομικά μέρη, τις λειτουργίες και δυσλειτουργίες του ανθρώπινου σώματος. Σημαντικός παράγοντας αυτής της κατάστασης είναι η ανάπτυξη της τεχνολογίας και της βιοιατρικής, μέσω των οποίων έχει τη δυνατότητα να μεταβάλουν ριζικά την ανθρώπινη κατάσταση. Μέσα από πλαστικές, μεταμοσχεύσεις και άλλες ιατρικές παρεμβάσεις ορίζεται από την αρχή η πρόσληψη και η απεικόνιση του μεταμοντέρνου σώματος. Μ' αυτό τον τρόπο είναι πιο εύκολη η διαχείριση του σώματος το οποίο αντιμετωπίζεται ως μια σύνθετη το μηχάνη που μπορεί να επισκευαστεί και να επαναλειτουργήσει με τη συμβολή της επιστήμης της

τεχνολογίας, της χημείας και των μηχανικών δυνάμεων (Balsamo, 2004).

Υπό αυτές της συνθήκες το σώμα παύει να θεωρείται ολότητα και σκορπάει σε μικρά κομμάτια τα οποία καθίστανται αντικείμενα επέμβασης. Η επέμβαση δεν είναι μόνο ιατρικής φύσεως αλλά αφορά και τη βιομηχανία της αισθητικής. Μέσα από ειδικά προϊόντα τα οποία προωθούνται από ειδικούς επαγγελματίες, μεταβάλλεται η ανθρώπινη φύση κάθε φορά που το επιθυμεί ο ίδιος ο άνθρωπος. Ο μεταμοντέρνος ζει σε μια καταναλωτική κοινωνία που δίνει έμφαση στα υλικά αγαθά. Το εξωτερικό σώμα φθείρεται και διαμελίζεται μέσα από πρακτικές της κοσμητικής χειρουργικής, καθώς κατακερματίζεται σε μεμονωμένα μέρη, όπως μάτια, χείλια κ.α. Όλα αυτά μετασχηματίζονται σύμφωνα με το κοινωνικό ιδανικό της ομορφιάς (Balsamo, 2004).

Μέσα σ' όλη αυτή τη διαδικασία το σώμα έχει και παθητικό αλλά και ενεργητικό ρόλο. Μπορεί να αποτελεί το αντικείμενο επεξεργασίας όλων αυτών των επεμβάσεων αλλά ταυτόχρονα ορίζεται και ως το υποκείμενο αυτών των διαδικασιών, μέσα από τις θα συντηρήσει την καλή εξωτερική του εμφάνιση και φυσική κατάσταση. και απόδοσης του.

Ο Featherstone (1982) παραλληλίζει τα σώματα με μηχανές που έχουν τις ίδιες ανάγκες και απαιτούν σέρβις, τακτική φροντίδα και προσοχή για να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητά τους. Το σώμα ζει μέσα σε συστήματα, όπου ο άνθρωπος ενεργεί μέσω απρόσωπων μηχανισμών με βάση αυστηρά τυποποιημένες λειτουργίες. Μεταβάλλεται σε ένα εργαλείο χειραγώγησης μιας νέας κοινωνίας που δίνει έμφαση στην προσοχή και στη φροντίδα της φυσικής κατάστασης του ανθρώπου με στόχο τη δημιουργία πειθαρχημένων και υγιών σωμάτων.

Το σώμα πλέον δεν αποτελεί είδωλο της ψυχής αλλά της προσωπικότητας του του εαυτού. Επίσης, ενώ κατά τους προηγούμενους αιώνες η δίαιτα αποτελούσε τακτική εγκράτειας και άσκησης για την απόκτηση της σωτηρίας, πλέον έχει μετατραπεί σε μηχανισμό ελέγχου του εξωτερικού σώματος (Turner, 1991). Το μετανεωτερικό σώμα αποτελεί θεμελιώδες συστατικό της ανθρώπινης ταυτότητας, η οποία πλέον αποτελείται από την αυτογνωσία και την εικόνα (Falk, 1994).

Το μεταμοντέρνο σώμα υπάρχει και κινείται μέσα σε μια κεφαλαιοκρατική κοινωνία. Αποτελεί ένα είδος ιδιωτικής ιδιοκτησίας στο οποίο αποδίδεται μια διττή πρακτική και παράσταση. Πιο συγκεκριμένα, ο Baudrillard (2000) υπάρχει η απεικόνιση του σώμα ως κεφάλαιο και του σώματος ως καταναλωτικού αντικειμένου. Το σώμα καθίσταται από τον ίδιο το μετανεωτερικό άνθρωπο σε αντικείμενο μιας βιομηχανίας ένδυσης. Πίσω από το μύθο της απελευθέρωσής του, υπολανθάνει η πραγματικότητα της εκμετάλλευσης του εργατικού μηχανισμού. Τα σώματα ανήκουν σε καταναλωτές οι οποίοι αγοράζουν προϊόντα ανάγκης και

ψυχαγωγίας για να δημιουργήσουν μ' αυτό τον τρόπο την εικόνα του ατόμου που επιθυμούν να γίνουν (Craik, 1994).

Ο άνθρωπος, όπως προβάλλεται σήμερα μέσα από τα φιλοσοφικά, πολιτικά, κοινωνικά, θρησκευτικά συστήματα, δεν θεωρείται τίποτε περισσότερο από μία βιολογική μονάδα. Το κέντρο υποκειμενικής βαρύτητας στην παραδοσιακή εποχή ήταν η ψυχή, στην νεωτερική η λογική, ενώ σήμερα το σώμα. Σήμερα ο μετανεωτερικός άνθρωπος έχει ως στόχο του την απόκτηση πληροφοριών, ενώ ο νεωτερικός είχε την γνώση και ο παραδοσιακός την σοφία.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)